

שבת קל

הבאת סכין : רבי אליעזר אומר : אם לא הביא כלי מערב שבת - מביאו בשבת מגולה. ובסכנה מכסהו על פי עדים.

הכנת הסכין : ועוד אמר רבי אליעזר : כורתים עצים לעשות פחמין לעשות (כלי) ברזל. דעה שחולקת על ר' אליעזר : כלל אמר רבי עקיבא : כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת - אינה דוחה את השבת, (ומילה) שאי אפשר לעשותה מערב שבת - דוחה את השבת.

שאלה : איבעיא להו : טעמא דרבי אליעזר משום חבובי מצוה, או דילמא משום חשדא? למאי נפקא מינה - לאתויי מכוסה על פי עדים

אי אמרת משום חבובי מצוה, אלא אי אמרת משום חשדא - מגולה - אין, מכוסה - לא. אפילו מכוסה שפיר דמי.

תשובה : איתמר, אמר רבי לוי : לא אמרה רבי אליעזר אלא לחבובי מצוה.

חיזוק לתשובה : תניא נמי הכי : **מביאו מגולה, ואין מביאו מכוסה, דברי רבי אליעזר.**

עוד חיזוק מלשון במשנה : אמר רב אשי : מתניתין נמי דיקא, דקתני **ובשעת הסכנה מכסהו על פי עדים**, בסכנה - אין, שלא בסכנה - לא.

איזה עדות צריכה : תניא אידך : **מביאו מגולה ואין מביאו מכוסה, דברי רבי אליעזר. רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר : נוהגין היו בשעת הסכנה שהיו מביאין מכוסה על פי עדים.**

שאלה : איבעיא להו : עדים דקאמר - איהו וחד, או דילמא : הוא ותרי?

תשובה מלשון משנתנו : תא שמע : **ובסכנה מכסהו על פי עדים,**

אי אמרת בשלמא הוא ותרי - שפיר, אלא אי אמרת הוא וחד - מאי עדים? דחיה : שראויים להעיד במקום אחר.

ועוד אמר רבי אליעזר. תנו רבנן : במקומו של רבי אליעזר היו כורתין עצים לעשות פחמין לעשות ברזל בשבת. במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב.

מעשה באכילת עוף עם חלב : לוי איקלע לבי יוסף רישבא, קריבו ליה רישא דטוותא בחלבא, לא אכל. כי אתא לקמיה דרבי אמר ליה : אמאי לא תשמתיה? - אמר ליה : אתריה דרבי יהודה בן בתירה הוה, ואמינא : דילמא דרש להו כרבי יוסי הגלילי. **דתנן רבי יוסי הגלילי אומר : נאמר לא תאכלו לא נבלה ונאמר לא תפשא זג' כחלב אמו את שאסור משום נבלה - אסור לבשל בחלב, עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור לבשל בחלב - תלמוד לומר כחלב אמו - יצא עוף שאין לו חלב אם.**

סיפורים על עיר שעשה כר' אליעזר ודברים טובים שקרו להם. עוד אמרות לגבי קיום מצוות מילה משך הדורות

משעה שקשור לשיטת ר' אליעזר : אמר רבי אבא בר רב אדא אמר רבי יצחק : פעם אחת שכחו ולא הביאו איזמל מערב שבת, והביאוהו בשבת [דרך גגות ודרך חצירות] שלא ברצון רבי אליעזר. קושי על דברי רבי אבא : מתקיף לה רב יוסף : שלא ברצון רבי אליעזר? אדרבה, רבי אליעזר הוא דשרי!

ניסיון לתרץ ודחיית התירוץ : וכי תימא שלא ברצון רבי אליעזר - דשרי אפילו ברשות הרבים, אלא ברצון רבנן - דאסרו דרך רשות הרבים, ושרי דרך גגות דרך חצירות וקרפיות. ומי שרי? והתניא : **כשם שאין מביאין אותו דרך רשות הרבים - כך אין מביאין אותו לא דרך גגות ולא דרך קרפיות ולא דרך חצירות.**

הסבר רב אשי לדברי ר' אבא : שלא ברצון רבי אליעזר ומחלוקתו, אלא ברצון רבי שמעון. דתנן, **רבי שמעון אומר : אחד גגות ואחד קרפיות ואחד חצירות - כולן רשות אחד הן לכלים ששבתו בתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית.**

משנה עירובין פרק ט משנה א :

כל גגות העיר רשות אחת, ובלבד שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך עשרה, דברי רבי מאיר.
 וחכמים אומרים: כל אחד ואחד רשות בפני עצמו.
 רבי שמעון אומר: אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיפות - רשות אחת הן לכלים ששבתו לתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית.

שאלה: בעא מיניה רבי זירא מרבי אסי: מבוי שלא נשתתפו בו, מהו לטלטל בכולו?

מי אמרין כחצר דמי, מה חצר – או דילמא: לא דמי לחצר, דחצר אית ליה ארבע מחיצות
 אף על גב דלא ערבו מותר לטלטל בכולו, האי - לית ליה ארבע מחיצות
 האי נמי - אף על גב דלא נשתתפו בו אי נמי, חצר - אית ליה דיורין,
 מותר לטלטל בכולו. האי - לית ביה דיורין

תגובת ר' אסי לשאלה: שתיק ולא אמר ליה ולא מיד.

מעשה שמתוכו אפשר לקבל תשובה לשאלה מר' אסי: זימנין אשכחיה דיתיב וקאמר (פעם
 אחרת שמע ר' זירא את רב אסי מספר): אמר רבי שמעון בן לקיש משום רבי יהודה
 הנשיא: פעם אחת שכחו ולא הביאו איזמל מערב שבת, והביאוהו בשבת, והיה הדבר קשה
 לחכמים: היאך מניחין דברי חכמים ועושין כרבי אליעזר. חדא - דרבי אליעזר שמותי
 הוא, ועוד - יחיד ורבים הלכה כרבים. ואמר רבי אושעיא: שאילית את רבי יהודה הגוזר,
 ואמר לי: מבוי שלא נשתתפו בו הוה, ואייתוהו מהאי רישא להאי רישא.

שאלה על המסקנה שיוצאת מדברי ר' אסי: אמר ליה (ר' זירא לרב אסי): סבירא ליה
 למר מבוי שלא נשתתפו מותר לטלטל בכולו?

תשובה: ואמר ליה: אין.

שאלה לגבי תשובתו: אמר ליה: והא זימנין בעאי מינך ולא אמרת לי הכי!
 דילמא אגב שיטפך רהיט לך גמרך?

תשובה: אמר ליה: אין, אגב שיטפא רהיטא לי גמרי.

דעה אחרת (בשם ר' זירא שאומר בשם רב): איתמר, אמר רבי זירא אמר רב: מבוי שלא נשתתפו
 בו - אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות.

פירוש דבריו: אמר אביי: הא מילתא אמרה רבי זירא ולא פירשה, עד דאתא רבה בר אבוה
 ופירשה, דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב:

עירבו חצירות עם בתים - אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות
 מבוי שלא נשתתפו בו > לא עירבו חצירות עם בתים - מותר לטלטל בכולו.

